

**Alfonsas Nyka-Niliūnas**

## EILĖRAŠČIAI

### **Eldorado**

Yra pasaulis nuostabus, kurio neranda niekas,  
Nors turi jį savy, kankinasi dėl jo.  
Dėl jo aš viską šioje žemėje paniekinau,  
Norėdamas ten vieną valandą klajot.

Yra ten namas mėlynom langinėm vienišas;  
Jame gyvena palikti vaikystėje žaislai.  
Giliai vidudienio tyloj ten miega mano dienos  
Ir mėlynkarčiai sutemų žirgai.

Ant stalo vazos pamirštų gėlių; paveiksle senas Noe;  
Blyškiam lange išpjaustyti balandžiai šalia jo.  
Erdve pavasaris su paukščiais atplasnoja  
Ir varpas žaidžia kaip berniukas ant vejų.

Tenai aš paimu ranka saulėleidį  
Ir slėnio gluosnį su savim veduos;  
Ir bokšto laikrodį ten vėl glaudžiu kaip lėlę,  
Žadėdamas jų neapleisti niekad.

Tenai užkeiktas mano skambančių svajonių lobis,  
Basa mergaitė, kas pavasarį atbėgdavus kieman.  
Ten šimtmetis vėjas, rudenio lapus pagrobęs,  
Kaip ištikimas šuo pareinant laukia  
Ir saugo juos, kad atiduotų man.

Tenai mane namų vaiduoklis, sterblėje pasisodinęs, supa  
(Jo veidu bliaukia ašarų lašai žali)  
Ir saulės kraujo suteptom šešėlio lūpom  
Maldauja vieno jo nebepalikti.  
Ten aš, mažytis padaras, nubudęs rytą pakeliu akis į aukštį:  
Rasotos liepos maudosi dangaus saloj  
Ir švilpia aušroje sušlapęs plunksnas paukštis,  
Palaidotas vidudienio tyloj.

Aš taip norėčiau vėl kelius į ten surasti  
(Nes senis vėjas nebepakelia rudens naštos)  
Ir vestis su savim ištroškusias dienas, kaip piemenukas gyvulių bandas prie brastos,

Ir gerti džiaugsmą saulės prarastos.

*Nemakščiai, 1941*

### **Kūčių naktį**

Aš pasiėmiau visą gyvenimą sunkų  
Ir laukais išėjau Kūčių naktį namo.  
Prie pažįstamų guobų man ašaros sunkės,  
Rūsčiai skundės keliai, slegiami vienumos.

Sunkios mintys man degino apsnigtą galvą:  
Jie visi ten, už stalo sukniubę, liūdį...  
Ir klupdamas bėgau į gimtąją kalvą  
Su užkeiktu sidabro varpu jos širdy,

Ir šaukiau, nuo snieguolių ir vėjo apsvaigęs:  
Kas atlygins už juos? Kas išgelbės namus?  
Aliejus ir kraujas spingsulėje baigės,  
Pašarvota šviesa, išauginusi mus.

*Nemeikščiai, 1940*

### **Kuosos**

Pakyla virš laukų kažin ko aičiodamos kuosos –  
Lyg nuskriaustos nuo pat vaikystės marčios,  
Ir pasakojasi, ritmingai kukčiodamos, ažuole senam,  
Ir susijungia jų rauda su šermenų choralais (kaip aš jas paguosiu?),  
Ir darosi taip liūdna, kaip kadais, vienam.

Jos sukasi viena šalia kitos, klegėdamos kaip seserys,  
Raudodamos, lyg amžinai reikėtų iš namų išeit, –  
Kaip dukterim benamėm. Kur jūs motinas surasit.  
Jei skamba rudeniui visi kraštai.

Kažką joms užia vėjas – iš kelionės grįžęs brolis,  
Bet jos nulenkia žemėn galvas ir sparnais užsiima ausis.  
Žinodami jų skausmo paslaptį, keliai ir nykios tolumos  
Vėl pradeda jų klegesio klausyt.

Išblyškęs beržas, ant šventoriaus galvą rankomis parėmęs  
Ir žaisdamas minkštais šviesiais plaukais, joms sako: –

Ko į tolimas šalis neskrendat? –  
Jos barasi tada ir ginčijasi ir po to ilgai jam klykia: – Ne! –  
Jas riša, kaip mane, tos pačios kraujo grandys,  
Tos pačios šmėklos gundo naktimis sapne.

Iš žemės kyla už ištikimybę joms palaiminti išaugę rankos;  
Ironiškai joms šypsosi rūstus dangus, –  
Ir sklinda klyksmas šių sparnuotų dukterų, kasdien namų netenkančių,  
Ir dega akys už apniukusių langų.

Ir taip vaidina jos žiaurioj gamtos tragedijoj,  
Būties tragedijoj, kuri vadinasi Lietuva.  
Bet ne jūs vienos! Ne vien jus šis skausmas ėda!  
Dėl to ir juodalksnis, galulaukėj nubudęs,  
Per naktį šlama žemei savo liūdesį  
Ir loja pririštas skausmu šuva.

Atsimenu, kaip aš, prigludęs prie šaltos bažnyčios sienos,  
Klausiausi svaigdamas baisaus rudens koncerto;  
Padangėj skrido furijos audringais debesų kalnais  
Ir kuosos į klevų viršūnes nusileido.  
O buvo vakaras. Liepsnojo padegtos laukų ražienos;  
Nuo upės dvelkė ugnimi ir pamerktais linais;  
Praėjo senos moterys šventorium, krisdamos su lapais geltonais..  
Ir aš, sugrįžęs į namus, nebepaguodžiamas ir vienas,  
Norėjau šaukti, lyg man širdį būtų kas sužeidęs.

Aš ir dabar girdžiu tą prarastos būties sonatą;  
Šventoriuje žingsnius su čaižančiu lietum.  
Ir kuosos skrenda į mane, klegėdamos toli už metų,  
Bet nepasieks manęs nei jos, nei jūs, nei tu.

*Tauragė, 1944*

## **Berlyno improvizacijos**

I

Aš neturiu nei motinos, nei tėvo, nei tėvynės, nei idėjos  
Ir gyvenu legendoje užgesusios liepsnos.  
Nuostabios šalys, į kurias aš jus nuvest žadėjau,  
Dabar jau miega praeities lede įšalusiuos sapnuos,  
O į mane įnirtę žiūri milžiniškos žvaigždės,  
Sustingę šaltyje visatos prarastos,  
Vaikystėj, vėjo pučiamos, beržų viršūnėm žaidę

Ir kritę į kasas pavasario nakties keistos.

Už durų klūpo aklas vakaras Kalėdų,  
Ilgai manęs ieškojęs ir suradęs čia,  
Raudodamas, kad vėl turėjęs eit, sulaukti negalėdamas,  
Ir kad pasauly likus mums abiem tiktai kančia,  
Kurios čia, žemėje, deja, visiems pakanka –  
Kovojantiems ir mirštantiems tuštybėje ramiai,  
Kol nepaklaus nuožmus likimas, apkabinęs rankom: –  
Kam tu, žmogau, šiai skausmo valandai gimei? –

Ant aslos kukčioja melsva akis. Į mano kūną,  
Kaip viską laužantis ledynas, šliaužia gyslomis žiema  
Ir dienos užgula lyg antkapiai su skausmo runom,  
Kurių nežinomos prasmės mįslingos slegiama  
Išalkusi dvasia pradės pavasariu nebetikėti  
(O gal tikrai jo ir nebuvo niekados  
Pasauly?). Bet many jis, amžinai sparnus išskėtęs,  
Plasnoja erdvėse virš nebūties juodos.

Šią naktį mano kraujuje sušalti baigia Dievas  
Ir sunkiose konvulsijose miršta kūno akmeny.  
Galingos laiko ir tikrovės srovės nešasi užlieję,  
Ir nebelieka nieko už manęs – visa būtis many:  
Didingi skausmo miestai ir žaislų valstybės,  
Sudegę medžiai, kraujo persunkti ligi šaknų.  
Bet kas užpildys sieloj tvyrančią tuštybę  
Sodomoj žuvusių svajonių ir sapnų?

Nes aš nebeturiu nei motinos, nei tėvo, nei tėvynės, nei idėjos.  
Nė vieno artimo, nė vieno tolimo žmogaus.  
Draugai – vaikystės vakaras, krūtinėj suledėjęs,  
Apleistas saulės ir šešėlių šnabždesio nykaus,  
Ir monotoniškas ant kelių laikiusio lietaus žliogimas  
Prie gimto stalo klausosi manų minčių, –  
Ir pasigirsta kraują stingdąs klyksmas mėlynų langinių,  
Nes paskutinis jų vaiduoklis guli miręs po slenksčiu.

*Berlin, 1944.XII.25*

## **Septintoji arba agnostiškoji elegija**

Ištirpęs neapbrėpiamoj rudens erdvėj, aš vaikščiojau  
Šiltu apnuogintos Bažnyčios gatvės grindiniu,  
Vidudienio – didžiulės vazos siena, –  
Kaip permatomas piešinys stiklu.  
Šlamėjo rūstūs ažuolai aplink tapybišką miestelio aikštę;  
Šviesa ir paukščiai krito į auksinį horizonto indą,  
Bet niekur neradau draugų,  
Su kuprinukėmis pro dvaro sodą  
Atbėgdavusių su manim rudens tylos pasiklausyt.  
(Jie nesiskųsdavo, kad namuose ir duoną valgo, ir gyvena vargas juodas,  
Kad miega ir sapnuoja ten su juo visi.)

Aš vaikščiojau neišsiliejusiu džiaugsmu dėmėtom gatvėm,  
Po šventei išpuoštus šaligatvius tuščius,  
Ir pamačiau, kaip skurdas aklą moterį už rankos atvedė  
Ir jai prisėmė degančio vandens naščius, –  
Vandens, kurio ji parnešė vaikams, namie palikusiems,  
Kad ilgesiu užnuodytų akis su vėjais mėlynais, –  
Ir jie, kaip popieryje iškirpti žaislai, iš džiaugsmo klykė,  
Žiūrėdami aristokratiškais veidais plonais.

Pas seną žydą (jo palaikės akys buvo šiurpiai sudrumstos) įėjęs,  
Nuo rankos karštu pinigų nusipirkau aš visą žemę, ir tada  
Pradėjo degti širdyje plati kaip pralaimėjimas  
Nesurastoją Dievo palikta žaizda.

Nuo tilto aš mačiau, kaip vakaras artėja,  
Kaip sėdas už stalų groteskiški pavidalai namuos  
Ir kaip šešėlių apsuptas turgavietėj palikęs girtas ūkininkas šlitinėja  
Ir šaukia, kaip nupirkęs alkaniems vaikams karališkų žaislų padovanos;

Kaip negalėdamas nupirkti verkia,  
Žadėdamas save parduoti kažin kam,  
Ir kaip nuskęsta švokščiančiame parke,  
Dainuodamas beprasmį liūdesį laukam.

Ties dvaro vartais įžengiau į rūsčiai šlamančią alėją  
(Atsiminiau dar iš vaikystės jos takus).  
Ten pro mane akis paslėpusi praėjo  
Sena vienuolė, vesdama žemėtus prieglaudos vaikus  
(Kurie, tamsiais koridoriais į savo vienumą parėję,  
Ilgai dar žaisdavo grubiai išpjaustyti žaislų būry,  
Kol, apkabinę medines pajacų galvas, pasinerdavo sapnuos ir vėjuos  
Ir paskutinį kartą pabučiuodavo jiems plaukus senas žiburys).

Išvydęs juos, aš supratau, kodėl jų akys lieka amžinai bespalvės,  
Kodėl jie kada nors svaiginančiose revoliucijų konvulsijose miršta,  
Kodėl palaiminti, kurie kovoja nepažindami teisybės,  
Kodėl jie nebūties tamson prasmingai krinta,  
Kodėl didysis jų laimėjimas yra mirtis;  
Kodėl tik po mirties jiems amžina šviesa (arba tamsa) langai užsidega  
Ir plaka jų ištikima kovos draugams širdis.

### **Motinos daina**

Mano motina dainavo dainą:  
Akyse jos plaukė laivas.  
Aš pasirėmiau į aukštą stiebą,  
Ir daina įsišaknijo širdyje.

Mano motina dainavo dainą:  
Akyse jos skrido paukštis,  
Ir didžiulis ažuolas, kovodamas su vėjais,  
Paslėpė tą paukštį sutemoj.

Mano motina dainavo dainą:  
Akyse jos krito lapai,  
Ir daina, ir veidrodis prieš langą  
Buvo pilnas lapų ir rudens.

Mano motina dainavo dainą:  
Akyse jos laivas ėmė skęsti.  
Ažuolą su klykiančiu paukščiu nulaužė  
Ir paliko veidrodyje mus abu.

*Tübingen, 1946*

### **Tyli daina**

Nieko neliko tyloj. Tik tavo balsas  
Vienišas skamba žolėj ir tavo žingsniai  
Tyliai slenka pakrantėm,  
Degančia saulėj žeme.

Nieko neliko tyloj. Auksinis rytas  
Ieško tavęs po namus. Laukinė saulė  
Dieną pažinusi glosto  
Ilgesį tavo plaukų.

Nieko neliko tyloj. Tavęs nebuvimas,  
Šnerantis kraupiai žolėj, ir tavo rankų  
Švelnūs tonai ant veido  
Gęsta kartu su manim.

*Baltimore, 1954*

## **Homero laivų katalogas**

Vaikystėj, skaitant Iliadą  
(Kuri dabar, geriau įsižiūrėjus,  
Atrodo tik suaugusių vaikų žaidimai),  
Mane svaigino Ksanto,  
Vejančio Achilą, pyktis;  
Žiaurus Hefaistas, puolantis ugnim;  
Nutukę unguriai ir žuvys,  
Apspitę graikų ir trojėnų kūnus.

Bet ypač pritrenkė tada  
Kruopščiai Homero sudarytas  
Laivų, atplaukusių į Troją, katalogas  
Su jų karalių ir žymiausių  
Vadų geneologijom bei žygiais.  
Iš jų, šalia plepauš Tersito  
Ir savo patarimais Dzeusui  
Prilygstančio karaliaus Odisėjo,  
Atmintyje kažin kodėl išliko  
Gražiausias iš danajų (po Achilo),  
Bet neįgudęs karo amate, Nirėjas  
Ir tik prabėgomis užsiminta  
Arėjui trejetą sūnų pagimdžius  
Drovi mergaitė Astioché.

Aš ir dabar, kovoms prie Ksanto  
Vaizduotėje seniai nurimus, klausiu:  
Kas tu buvai, o Astioche?  
Ir iš pasąmonės skeveldrų  
Statausi juodą laivą,  
Kad ir mane Homeras atsimintų.

*Baltimore, 1976*

## **Barbarai**

Raudonos aušros kraujo upėmis nudažo  
Sapnų akis. Greiti kaip strėlės Azijos žirgai  
Ant karčių išneša laukinę kontinento saulę,  
Apspjaudytą ir kirviais sukapotą. Jos šviesos  
Apakintų beveidžių demonų būriai  
Ir protėvių benamės dvasios,  
Su gaujomis išalkusių vilkų  
Atsekę mus iš paslaptingo Oriento,  
Ištirpsta su tamsa. Prieš mus, žaliai slėny,  
Rubiniais spindi išsvajotas miestas.

Nuo mūsų klyksmo ir žirgų žvengimo  
Suaižėja dangaus kristalas, ir eiklus  
Baltais sparnais Pegasas krinta ant žolės.  
Pomegranatai ir Pomonos krūtys  
Apsipila krauju. Prie miesto vartų  
Mus pasitinka Princas. Jo baugščios akys  
Suaižėję nuo mūsų klyksmo ir žirgų žvengimo.  
Nuplėšę purpuro apsiaustą ir vainiką,  
Užmetame gatvėj mirusiojo rūbą,  
Ir dingsta jis minioj, pilkesnis už visus.

Liepsnojančiomis naktimis mus lydi  
Vilkai ir girtos moterys (kurios suteps mus),  
Ir nukankinto Pranašo užkimęs balsas,  
Grėsmingai skambąs tyloje: —  
Kas man padės nuplauti tavo  
Ir mūsų gėdą, o Kolona! —

Bet greitai neaprėpiamą pasaulio alkį  
Nužudo pragaištingas ilgesys  
Išlikti ir išsaugoti svajonių lobį.  
Mus apima aistra  
Įforminti ir pavadinti savo būtį,  
Užmegzti dialogą su dievais:  
Mes pradėdam statyti miestą, savo sapną  
Paversdami istorija. Jo žemė,  
Užnuodijusi mūsų dulkes, išaugins žlugimo medį:  
Barbarai ateis pas mus.

*Baltimore, 1961*

## **EMMAUS KELEIVIAI**

Didžiulis medis, linkdamas į slėnį,



Gelsvais žiedais dabino kelio dulkes  
Ir bronzinius tylių keleivių veidus.  
Kaip laivas vakaras be garso plaukė;  
Raudonos burės, išskleistos virš sodų,  
Lyg tunika saulėleidžio auksinė,  
Į sunkų santėmio aksomą supo  
Ežia pareinančios namo merginos  
Nepaliestas karališkas krūtis.

Ir namą apgaubė tamsa. Ant stalo  
Spindėjo duona ir rūsčių keleivių  
Veidai ir surambėję kietos rankos.  
Jisai sėdėjo vidury, pavargęs;  
Bet nieks nesuvokė ir nesuprato,  
Kodėl Jis šypsosi. Kažkur toli  
Skambėjo paskutiniai kimūs žodžiai  
Senos kaip vėjas, kaip akmuo dainos.

Ant delno pasirėmęs storas vaikas,  
Šiurkštus kaimietis — vyras ir švelni  
Kaip nedažytas rausvo molio indas  
Nutukus moteriškė – jo žmona,  
Žiūrėjo Jam į veidą, ir visi  
Tikrai žinojo, kas yra ramybė.

*Heidelberg, 1946*

## **MERGAITĖS DAINA**

Sodai. Buvo be galo sunku  
Juos nešti (bet kas yra sodai?),  
Ir tavo rankos  
Greit tapo nebepakeliamos.  
(Bet kas yra rankos  
Ir kaip atskirti jas nuo liūdesio?)

Takas buvo šaltas. Ėjom  
Nežinodami, jog tai tik sapnas,  
Nežinodami, kad einame abu, –  
Ir tu prispaudei savo šaltas lūpas,  
Išsunkdamas  
Jau paskutinį saulės lašą  
Iš mano nesuvokiamo tikrovėj kūno.  
(Bet kas yra kūnas?)

Aš dar tebebuvo žolė  
(Bet kas yra žolė?),  
Aš dar norėjau būti tik žolė, tik ženklas,  
Tik klausimas ir nesuvokti  
Savo kūno prasmės. Ir tu  
Turėjai net sapne manęs neliesi,  
Nes kūnas yra būti.

*Baltimore, 1956*

## **PAVASARIS WASHINGTON**

Einant gatve staiga pakilęs vėjas  
Sušiaušė juodus tulpės plaukus,  
Ir aš dar kartą pajutau,  
Kad gyvenu svetimame krašte.

*Washington, 1978*

## **PRARADIMO SIMFONIJA**

Varnų kranksėjime vėl skendi mistiški rudens laukai – prigesę, nykūs,  
Keistos tamsos, kuri taip širdį spaudžia, kupini.  
Pavirtę jų dalim padangėj blaškosi sėjikai  
Ir sunkūs tartum akmenys lašai atsimuša many.

Tenai, pačiam gale laukų, ant mano kraujo žemės, stovi didelė beržų šeima,  
Pasaulyje vienintelė man artima palikusi, –  
Būrys vienuolių, raudonais apsiaustais apsigobusių nuo vėjo ir lietaus.  
Sušalęs paukštis girdi, kad laukai yra bekrastis klyksmas,  
Kurį aš vėl po daugel metų pajutau.

O buvo toks tamsus pavakarys. Šaltai geltoni medžiai, virš galvos šakas išskleidę...  
Arba gilus vidudienis. Ugnis. Ir aš, sulytas ant žemėtų akmenų...  
Bet žemė tąsyk savo maudžiančios aistros pajusti dar neleido, –  
Ir man prisiminė viena skaidri rudens diena tartum taurė prikritusi  
Namų, dangaus ir saulės kryžių mėlynų.

Aš ten miegojau dirvų sidabre, su vėjais susijungęs, vienišas...  
Sapne kalbėjo žemė: – Nieks tavęs man neatims. –  
Ir grįžusį namo pradėjo šaukti sienos  
Ir durys vesti iš namų naktin,

Kur metafizinėje nevilty apleistos geso akys  
Ir bėgo alkani vaikai su knygomis, lyg su žibintais, nužudyti sutemų...  
Bet jie, herojiškai kovoję su tamsa, apako, –  
Ir parvedė juos ištikimas brolis skurdas į namus.

Tik aš pabėgau, juos išdavęs ir palikęs  
Su lapkričiu ir smilkstančia ražienose ugnim, –  
Ir taip blaškausi, kaip netekęs rudenio laukų sėjikas,  
Nes nepabėgau iš savęs ir ilgesio, kurs gimė su manim.

Kažką man jau nebesuprantamai vėl kalba takas  
(Kuriuo aš eidavau kadais, skaičiuodamas medžius),  
Kuriuo mane lydėjo tėvas, motina ir liūdesys, kaip šuo pėdom atsekęs,  
Kalbėdami padrašinio ir vilties žodžius.

Aklam akiraty – vaiduoklis miestas, toks išblukęs, tartum motinos plaukai, toks artimas  
(Pirmuosius išdidžius žingsnius žengiau jo sužeista žeme).  
Aš ten buvau Kolumbas. Buvau karalius Spartos.  
Ir imperatorius triumfo vežime.

Prie varpinės tebėr suglaudę galvas senosios Septynios liepos  
Ir gluosniai palaidais plaukais, subridę vandenin.  
Apakę šulinys, po guobom pasislėpęs,  
Ir graudūs alksniai, amžinai vieni.

Už upės vingio tiesiasi bekrastės kapinės,  
Žiūrėdamos kažko į drebančius laukus vogčia  
Ir laukdamos, kol tau, sūnau, kris ant krūtinės lapai  
Ir juoda lopšine migdys nakčia.

Šventoriuje gigantiški kaštanai tūno,  
Sustingę šaltoje vidudienio ugnų,  
Ir švelniai, kaip antrojoje simfonijoje Schumannas,  
Prikandę ašaras, man rauda: – Tik dabar tu pareini... –

Namai, smėlėtos gatvės, nuryti lietaus ir saulės laiptai...  
Tik Marc Chagallio smuikininkas, grieždavęs debesyse kasdien,  
Jau miega po žeme. (Bet mano dvasioje tebedega jo akys klaikios  
Ir slegia lapas, dar vaikystėje nukritęs ant širdies.)

Atėjus vakarui, žiūrėdavau, kaip dega žiburiai pro sunkų šydą, —  
Svajonėse sužibęs Eldorado nuostabiu regėjimu skaisčiu...  
Tuomet keliu sulytas vilkosi namo išgesęs senas žydas  
Su duona, liūdesiu ir panieka ant palenktų pečių.

Kas pasakys, kas man išaiškins, kam su knygomis nešiausi liūdesį  
Ir alkį iš tamsos į šviesą prasimušt?  
(Dabar aš teįjuntu tiktai aną beprasmį kūno judesį,  
Klajojantį po smilkstančius jausmus.)

Man šaukia dar kažkas: – Dainuoja saulė! Netikėk! Iliuzija! –  
Jei aš esu galingas švyturys – žinau, kodėl beviltiškon tamson krentu.  
Dainuoja saulė! Taip! Tai jos daina – ne jūsų!  
(Nes aš esu šviesa – be tikslo, be krantų!)

Kas prigesins many tą troškulį ir džiaugsmą,  
Kurį aš pajutau kadais gimtam name,  
Kuriam per nesibaigiančias košmariškų sapnų naktis meldžiausi  
Su pasigirdusios būties melodija ramia?

Kas man neleis dabar, išdavus juos, kaip kirminui į žievę grįžti?  
(Nes jai ant kelių liko mano atnešti sapnai šilti.)  
Parėjus bus ugnis. Asla. Nedraugiška ir svetima. Kaip mirus motina išblyškus.  
Ir praradimo šviesoje kaip ąžuolas šlamės galinga neviltis.

*Kaunas–Tauragė, 1944*

## **VYNO STEBUKLAS**

Vanduo žinojo visa, bet tylėjo;  
Sunku jam buvo išlaikyti  
Beprasmio džiaugsmo paslaptį,  
Neleidusią atskleisti  
Savęs, tik būti savimi: ištikimybė gamtai  
Ir prieblandai, ir tylai,  
Ir išsipildymo šviesos pilniems namams.

Patriarchalinėj tamsoj,  
Ant apverstos amforos,  
Virpėjo žvakė, pridengta šiurkščiais delnais,  
Ir šypsena, norėjusi paslėpti  
Smaragdą, degantį ant rankos,  
Užmiršusios krūtis, ir lūpas,  
Nebeatsimenančias lūpų:  
Ir ji žinojo visa, bet tylėjo,  
Tiktai vestuvių eisenos ir ženkle  
Dar tebelaukiančiai šokėjai,  
Nežinančiai ir nenorėjusiai žinoti, bet gyventi,  
Prisiminė lankstus liemuo,

Šilta kaip žemė drobė ir ugnies  
Įkaitinta keista daina.

Staiga vanduo užsidegė vynu,  
Ir sutemos, išsišakoję milžiniškais medžiais,  
Apraizgė kūnus; dantyse ir gomury  
Nubudo prarastojo rojaus atminimas; rankos  
Prisiminė krūtis stangrumą; lūpos  
Pajuto vynuoges, ir kaip nuvytęs žiedas  
Į dulkes krito amžinybės ilgesys.

*New York, 1960*

## **ŽIEMOS PEIZAŽAS**

Miestas, išraižytas juodame saulėleidžio metale,  
vadinasi Priskėlimas, gimtasis mano miestas.  
Didžiulis skurdo ir neapykantos nimbas supa jį  
magnetiniu ratu, kuris tarytum planeta sukasi kietai  
užspaustos mano motinos akies orbitoje.  
Mirštantis badu gyvybės medis sustingusiom rankom gaudo  
praskrendančius paukščius, kurie tačiau išsprūsta ir krinta  
negyvi ant žemės. Ir medis miršta.  
Saulė – anemonas prie suvytusios kaktos – praslenka pro  
violetinį šulinį. Kraujo dėmės ant žemėto slenksčio; sniegas  
ant blakstienų; langas be veidų. Pamišę durys tyliai dainuoja  
prie sienos gulėjusios mergaitės plaukus ir krūtis.  
Miestas, išraižytas juodame saulėleidžio metale,  
vadinasi Išnykimas.

*Washington, 1954*

Įš: Alfonsas Nyka-Niliūnas, *Eilėraščiai 1937–1996*, Vilnius: Baltos lankos, 1996.